

Inhoud

	Desktoppublishing in de praktijk	1
1	Het begrip desktoppublishing	5
	De benodigde apparatuur en programmatuur	8
	Andere mediavormen	10
	De basisbeginselen van desktoppublishing	12
	Menu's	12
	Dialoogvensters	13
	De liniaal	14
	Hulplijnen	14
	Het gereedchapspalet	15
	Het verplaatssymbool en het gereedschap selecteren	15
	Het inhoudsymbool en het gereedschap direct selecteren	15
	Het zoomsymbool en het gereedschap zoom	15
	Kadersymbolen en kadergereedschappen	15
	Tabelgereedschap	16
	Lijnsymbolen en tekengereedschappen	16
	Het Parameter- en Besturingpalet	16
	Methode bij het maken van een stramien	17
	Knippen, kopiëren en plakken	17
	Automatische paginering	18
2	Vormgeving in de praktijk	21
	Communicatie	22
	Idee en concept	23
	Vormgeving en typografie	23
	Typografie	24
	Letters	24
	Maatsystemen	26
	Regelafstanden	26

Lettertype	27
Lijnen	28
Een leidraad bij typografie	28
Typografie in dtp-programma's	32
Regelafstand	32
Spatiëring	33
Alineaopmaak	34
Uitlijning van alinea's	34
Alinea's op een basislijn raster	35
Initialen, weduwen, wezen, hangende interpunctie	36
Inspringingen en tabs	37
Woordafbreking	38
Overige mogelijkheden met lettertypen	38
Kleur	39
De functies van kleur	39
Kleur bewust gebruiken	41
Kleur in vormgeving	42
Kleur en vlakverdeling	43
Warme en koude kleuren	43
Verschillen in kleur	44
Steunkleuren en opgebouwde kleuren	45
Kleurbibliotheken	45
Papierformaten	46
3 Bitmapafbeeldingen voorbereiden	49
Vorbereitung voor drukwerk	50
Resolutie	50
Kanalen	53
Bestandsformaten	54
Tagged Image File Format (TIFF)	54
Encapsulated PostScript (EPS)	55
Desktop Color Separation (DCS)	56
Camera RAW	58
Vorbereitung voor printwerk	59
Resolutie	59
Kanalen	60
Bestandsformaten	61
Joint Photographic Experts Group (JPEG)	61
Vorbereitung voor het web	62

Resolutie	62
Kanalen	62
Graphics Interchange Format (GIF)	63
4 Vectorafbeeldingen voorbereiden	73
Paden en krommen	74
Gesloten en open paden	76
Bestandsformaten	76
Encapsulated PostScript (EPS)	77
Scalable Vector Graphics (SVG)	77
Adobe Illustrator (AI)	79
CorelDRAW (CDR)	80
Waar moet je op letten?	80
5 Fonts en fontbeheer	97
Bitmap fonts	98
Stroked fonts	99
Outline fonts	99
PCL-Scalable	99
PostScript Type 1	99
Type 3	100
Hints	101
Multiple Master	102
TrueType	103
OpenType	104
Lettertypebeheer onder MacOS X	106
FontoGrapher	113
FontLab Studio	114
Eenvoudige fontconversie	115
6 Tekst voorbereiden	119
Ongeformatteerde tekst	120
Bestandsformaten	120
Geformateerde tekst	122
Bestandsformaten	124
Tekst converteren	126

7	Principes van opmaak	131
	Basispagina's of stramienpagina's	132
	Typogrammen of stijlen	133
	Tekenstijlen in Adobe InDesign	136
	Teksttypogrammen in QuarkXPress	136
	Tekst en beeld plaatsen	137
	Standaardinstellingen	140
	Plug-ins en XTensions	141
	Voorbeelden van plug-ins voor Adobe InDesign	141
	Voorbeelden van XTensions voor QuarkXPress	142
	Trapping of overvullen	142
	Grootmontage	144
8	Bestanden aanleveren	155
	Open en gesloten bestanden	156
	Aanpassingen op het laatste moment	156
	Data verzamelen	157
	Verzamel voor servicebureau	157
	Een pakket maken	158
	Controle open bestanden	160
	Ground controls en controlecriteria	160
	Bestandscontrole en afdrukken	161
	Kleuren	161
	Overlapping	162
	Lettertypen	162
	Afbeelding	163
	Aanleveren PDF- en PostScriptbestanden	165
	Printen naar PostScript	165
	Papierformaat	165
	Drukkersmarkeringen of registratietekens	166
	Afloopwaarde	166
	Kleurinstellingen	166
	Open Prepress Interface (OPI)	167
	Transparantie	168
	Directe export naar PDF	168
	JAWS en Distiller	168
	PDF-instellingen	169
	Welke PDF-versie?	169

Hyperlinks en bladwijzers	170
Compressie	170
Lettertypen en subsets	172
Beveiliging	172
9 Maken van en aanleveren in PDF	179
Adobe Acrobat: varianten en versies	180
Adobe Acrobat 3D	181
Adobe Acrobat Elements	181
Adobe Acrobat Standard	181
Adobe Acrobat Professional	181
Het maken van een PDF	181
Instellingen van de Distiller	182
Instellingen of opdracht-opties	182
Instellingen publiceren	183
Nieuwe instellingen maken	183
Instellingen voor afbeeldingen	185
Instellingen voor fonts	186
Instellingen voor kleuren	187
Het tabblad Geavanceerd	189
Het tabblad Standaarden	192
Beveiliging van een PDF	194
Gecontroleerde mappen	194
PDF-bestanden controleren	196
De profielen van PitStop Professional en PDF Inspektor	197
Certified PDF	197
Preflight Report	198
Geen Acrobat, en nu?	199
Sessies en verantwoordelijkheid	200
FlightCheck Online	200
10 Kleuren en kleurbeheer	207
Kleuren subjectief waarnemen	208
Het netvlies: staven en kegels	208
Kleurenblindheid	209
Kleuren beheren	210
Kleurmodellen	211
Een standaardbeschrijving van kleur	212

Kleurmodellen en kleurbereik	213
Het kleurbeheersysteem	213
Het begin van een oplossing	214
Het uitgangspunt	215
Het probleem	215
Referentiekleurmodellen	216
Kalibratie en karakterisering	217
Kleurprofielen	218
Kalibreren en profileren	219
Profielen	219
Scanners en digitale camera's profileren	220
Het beeldscherm	221
Printers en persen	222
Werken met kleurbeheer	223
ColorSync en de profielen	224
Kleurinstellingen in Creative Suite 2 en nieuwer	224
Wat doet Bridge?	224
Instellingen maken in Photoshop	225
Kleurinstellingen in Quark XPress	226
Conclusie	226
11 Bestandsbeheer in de praktijk	229
Regels voor bestandsbeheer	231
Mappenstructuur	232
Voorkeuren	233
Soort publicaties	233
Indeling op soort	234
Handig back-uppen	235
Beheer in netwerken	235
Sjablonen en publicaties	236
Opbergen en weer terugvinden	236
Naamgeving van bestanden	236
Extensies	238
Kopiëren en knippen van bestanden	239
Soorten bestanden	240
Grafische bestanden	241
Geavanceerd beheer van projecten	241
Projectmatig	242
Server	242

Installatie en activeren	243
Slim beheer	243
Beheer van beeldbestanden	244
Beheer op serverniveau	245
FotoStation	246
Beheer in een database	246
Intuïtief bestandsbeheer	247
Metadata	248
Zoekcriteria	248
Visuele zoektechnieken	249
Vergelijken van objecten	250
Metadata én visueel zoeken	250
Media asset management	251
Digitaal	251
Meerdere media	252
Integraal	252
Databases	253
Opvraagbaarheid	254
12 Grafische workflows	257
Grafische workflows voor offset drukwerk	258
Stadia in de workflow	258
Workflowsystemen	260
SWITCH	262
JDF voor leken verklaard	263
Printing on Demand (POD)	264
Printtechniek	264
Principes van POD	265
Kenmerken POD	267
Hybride workflows	269
Printen en drukken	269
Gemeenschappelijke workflow	269
Websites	270
Een persoonlijke benadering	270
Wat de ontvanger wil	271
Trends & ontwikkelingen	272
Variabele informatie	274
Databasepublishing	275
Het principe	276

Kenmerken	277
Techniek	278
Databasepublishing zonder opmaakprogramma	279
Variabele data uit de database	280
Software voor variabele informatie	280
PrintShop Mail	280
Cyclisch werken met XMPie	281
Emoties printen met DirectSmile	282
Persoonlijke benadering met DirecType	283
13 Crossmediapublishing	287
Contentbeheer	289
XML	289
Naar meerdere mediavormen met XML	291
Documenten op basis van XML	291
Document Type Definition	292
Renpaard of scharrelpony	293
XML in samenwerking met InDesign	294
XML in de opmaak	295
Termen met betrekking tot XML en InDesign	296
Hoe kom je aan XML?	298
XML vanuit een database	298
XML vanuit InDesign	299
Het venster Structuur gebruiken	300
Tekst koppelen aan kaders	302
Exporteren naar XML	304
Exporteren van een document naar XML	304
Het tabblad Geoptimaliseerde afbeeldingen	305
Importeren van XML-bestanden	307
Importeer XML-bestanden in nieuwe documenten	308
Index	311

te onderscheiden. Een bestand met een resolutie van 72 dpi komt eerder in de buurt. Je mag het beeld na import in een opmaakprogramma uiteraard niet meer vergroten en liever ook niet verkleinen. De belangrijkste reden voor het gebruik van een lage resolutie voor letterlijk grote opdrachten is de grootte van een bestand. Bij het creëren van een 'leeg' bestand (feitelijk een nieuw document dat één kleur bevat) met een bitdiepte van 8-bit en een formaat van 210 x 297 mm (A4) met een resolutie van 300 dpi is de omvang van het bestand 33,2 MB. Bij een resolutie van 72 dpi is dit 1,91 MB. Bij hetzelfde bestand in abri-formaat (1185 x 1750 mm) is de omvang 1,08 GB bij een resolutie van 300 dpi, 275,9 MB bij 150 dpi en 63,6 MB bij 72 dpi. Bij grootformaat prints komt het ook voor dat je een poster opmaakt op een kleiner formaat dan waarop het uiteindelijk geprint wordt. Je kunt een poster bijvoorbeeld maken op het A4-formaat. In de opmaak gebruik je beelden met een hoge resolutie. Het printbedrijf blaast vervolgens het formaat op tot het gewenste grootformaat met behulp van speciale software. De resolutie wordt lager tijdens het vergroten, maar de kwaliteit blijft acceptabel.

Kanalen

Voor handelsdrukwerk is iedereen gewend om een CMYK-bestand aan te leveren aan de drukkerij. De vormgever of dtp'er bepaalt hoe de bron (RGB) wordt omgezet naar CMYK. Nu bevat een RGB-beeld over het algemeen meer kleuren dan een CMYK-beeld, waarover meer in hoofdstuk 10. Door het gebruik van andere typen inkt in een printer is het aantal kleuren dat een printer kan printen groter dan een pers kan drukken. Zeker bij grootformaatprinten is het om die reden steeds gebruikelijker om het digitale beeldmateriaal in RGB aan te leveren. De printer zet de kleuren wel om in CMYK. Deze kleuren

Afbeelding 3.19

Zeker bedrijven voor grootformaat print willen steeds vaker een RGB-beeld in plaats van een CMYK-beeld.

zijn echter aangepast aan de printer, zodat deze beelden er vaak sprekender uitkomen dan wanneer hetzelfde document gedrukt zou worden. In een beeldbewerkingspakket zie je dan drie kanalen: RGB (rood, groen en blauw).

Bestandsformaten

Voor printwerk gebruik je feitelijk dezelfde bestandsformaten als voor drukwerk. Bij grootformaatprinten is het echter van groot belang dat een bestand zo klein mogelijk is. Onder de bestandsformaten met een kleine omvang vallen JPEG-bestanden en PDF-bestanden. Aan PDF-bestanden, certified PDF-bestanden en de controle van PDF-bestanden is een afzonderlijk hoofdstuk gewijd.

Joint Photographic Experts Group (JPEG)

JPEG is geschikt voor zowel drukwerk als printwerk. Het nadeel bij drukwerk is echter dat de RIP het JPEG-formaat niet altijd ondersteunt. Dit bestandsformaat bevat een compressiemethode, waardoor JPEG-bestanden erg klein zijn. Om die reden gebruik je JPEG vaak voor internettoepassingen, maar ook voor archivering van beelden.

Afbeelding 3.20

Links een TIFF-bestand zonder compressie. Rechts een JPEG-bestand met hoge compressie. De pixels zijn verdeeld in blokken van acht bij acht pixels.

De JPEG-compressie maakt gebruik van een algoritme dat een foto in blokken verdeelt van acht bij acht pixels en het gemiddelde neemt van de kleuren van deze pixels. Vervolgens bewaart het algoritme het gemiddelde van de 64 pixels als waarde voor de pixel linksboven in dat blok. De kleuren van de andere pixels worden relatief tot de eerste pixel weergegeven. Afbeelding 3.20 laat goed zien hoe dit algoritme er in de praktijk uitziet. In het voorbeeld is een maximale compressie toegepast. Doordat een JPEG-bestand niet iedere pixel beschrijft, is de bestandsgrootte een stuk kleiner dan bijvoorbeeld een EPS- of een TIFF-bestand.

De mate van compressie is instelbaar en van invloed op de kwaliteit van de afbeelding. Een hoge compressie betekent een lagere kwaliteit van het beeld.

Transparantie is een optie in zowel fotobewerkings- als teken- als opmaakpakketten. Verwar transparantie niet met tinten. Bij transparantie zie je het onderliggende object door het bovenliggende object heen. Bij een tint heeft een object een lichtere kleur (tint) dan de originele kleur. In de afbeelding links (afbeelding 4.14) is alleen gebruik gemaakt van tinten. In de afbeelding rechts is gebruik gemaakt van transparantie, terwijl dezelfde kleuren als in de foto links zijn gehandhaafd. De kleuren in de rechterfoto mengen zich met de achtergrond. In fotobewerkingspakketten is het gebruik van transparantie geen probleem. Wanneer je een foto uiteindelijk voor druk- of printwerk gebruikt, voeg je alle pixels (lagen) samen tot een geheel en is de transparantie verdwenen.

Afbeelding 4.14

Het beeld links bestaat louter uit tinten. In het beeld rechts is transparantie toegepast. De kleuren mengen zich nu met de achtergrond.

Voor vectorillustraties ligt dat iets anders. In een tekenpakket heeft iedere kleur een eigen beschrijving. Met het gebruik van transparantie moet het tekenpakket de kleuren mengen, soms met een pixelachtergrond zoals in afbeelding 4.14. Om die kleuren te mengen, gebruiken de teken- en opmaakprogramma's een transparantie-afvlakker. Als deze transparantie-afvlakker goed staat ingesteld, blijft zo veel mogelijk vectorinformatie behouden. Wanneer dit niet mogelijk is – zoals bij menging van pixels en vectoren – dan maakt het programma allemaal nieuwe bitmapbeeldjes. Je kunt je voorstellen dat dit een aardig zwaar bestand kan worden. Afvlakking van transparantie is in de meeste gevallen noodzakelijk, omdat de meeste RIPs nog geen transparantie kunnen verwerken. Er is wel een aantal RIPs op de markt met een goede eigen transparantie-afvlakker. Afbeelding

Afbeelding 4.15
De rode delen in de afbeelding zijn transparant.

4.15 toont welke delen in de Ansichtkaart transparantie bevatten. Deze delen zijn rood gemarkeerd. Daarnaast staat de beste methode om die transparantie af te vlakken. Door de maximale waarde toe te kennen aan Vectoren (100) probeert het programma zo veel mogelijk vectorinformatie te behouden. Lukt dat niet, dan zet het programma het object om in pixels ofwel een raster. De resolutie van lijnwerk en tekst is vergelijkbaar met de resolutie van ingescande lijntekeningen (één kleur of zwart). Het resultaat van een ingescande lijntekening is op zijn best bij een resolutie van 1200 dpi. Met een lagere resolutie zijn de pixels zichtbaar.

De resolutie van verloop tinten geven een redelijk resultaat bij 300 dpi. De kwaliteit van een verloop tint is pas optimaal wanneer je de verloop tint maakt in een beeldbewerkingspakket.

Afbeelding 4.16
Met een resolutie van 1200 dpi voor een ingescande lijntekening krijg je het beste resultaat.

72 dpi bitmap

300 dpi bitmap

1200 dpi bitmap

Met de onderste drie opties: Alle tekst converteren naar omtrekken, Alle penseelstreken converteren naar omtrekken en Complexe gebieden knippen kun je de bedoeling van de tekening wijzigen. Het zijn opties om de complexiteit van de tekening te verkleinen; het geeft echter niet altijd het gewenste resultaat. Tekst en penseelstreken omzetten naar omtrekken kan resulteren in iets dikkere tekst en penseelstreken. Het knippen van complexe gebieden kan weer te veel